
RUKOVANJE KRATKIM VATRENIM ORUŽJEM

SADRŽAJ :

1. Rukovanje kratkim vatrenim oružjem
 - 1.1. Vrste, podjela i opće karakteristike (taktičko tehničke)
 - 1.1.1. Revolveri
 - 1.1.2. Pištolji
 - 1.1.3. Poluautomatski pištolji
 - 1.1.4. Poluautomatski pištolj Glock 17
 - 1.1.5. Kalibar
 - 1.2. Mjere sigurnosti
 - 1.3. Rastavljanje, sastavljanje i opis dijelova
 - 1.4. Osnovni pojmovi iz teorije gađanja (postupci i radnje u nišanjenju i okidanju)
 - 1.5. Vrste zastoja, uzroci i način otklanjanja
 - 1.6. Punjenje okvira i pištolja
 - 1.7. Pokreti pri rukovanju pištoljem (dovođenje oružja iz futrole u poziciju za pucanje)
 - 1.8. Čuvanje i održavanje

1. RUKOVANJE KRATKIM VATRENIM ORUŽJEM

Nošenje i upotreba vatrenog oružja najveće je ovlaštenje zaštitara-čuvara, koje zahtijevaju njegovu osposobljenost u pogledu poznavanja, rukovanja i gađanja vatrenim oružjem. a kvalitetna se osposobljenost stiče, prije svega, usvajanjem potrebnih znanja i vještina.

Rukovanje vatrenim oružjem predstavlja vještinu, koja u sebi sadrži niz međusobno povezanih radnji, kao što su : izvlačenje oružja iz futrole, ubacivanje metka u cijev, zauzimajnje stava, držanje oružja, usmjeravanje oružja, okidanje, pražnjenje oružja, vraćanje oružja u futrolu te otklanjanje eventualno nastalih zastoja.

Sve se ove radnje izvode određenim redoslijedom i određenom tehnikom, uz maksimalno pridržavanje mjera sigurnosti, kako bi se eventualne pogreške svele na minimum.

1.1. Vrste i podjela vatrenog oružja

Pod pojmom vatreno oružje podrazumjevaju se sve vrste pušaka, pištolja, revolvera, kao i sve vrste naprava iz kojih se pomoću pritiska barutnih gasova izbacuje kroz cijev zrno, kugla, sačma, strelica ili drugi projektil na veću ili manju udaljenost.

U današnjem vremenu, vatreno oružje postalo je svakodnevna pojava i postiglo priličnu popularnost. Njegova rasprostranjenost i jednostavnost upotrebe često odaje pogrešan utisak da za odabir i upotrebu nije potrebno naročito predznanje.

Današnji prosječni vlasnik ili korisnik raznih vrsta i tipova oružja obično savladava osnove upotrebe i održavanja oružja, ali malo zna o mnogobrojnim mogućnostima koje oružje pruža, sigurnosnim propisima i pravilima , pa čak i o osnovnim pravilima ponašanja koje osposobljeni strijelci primjenjuju pri rukovanju oružjem.

Vatreno oružje, izuzimajući (artiljerijska –oružja),u osnovi se može podijeliti u dvije kategorije, i to:

- jednoručno i
- dvoručno oružje

U jednoručno oružje spadaju revolveri, poluautomatski i automatski pištolji kao i mini pištolji, dok u dvoručno oružje soadaju sve vrste pušaka..

Revolveri i poštolji prema principu dejstva dijele se na :

- jednostrukog (engl. single action – SA) i
- dvostrukog dejstva (engl. doble action – DA)

Puške se dijele prema načinu repetiranja na :

- jednometne;
- polužne;
- klizne i obrtne repetirke,;
- poluautomatske i automatske.

Postoji podjela i po kalibru (mali i veliki kalibri) i po tipu municije sa ivičnim paljenjem (engl. rimfire, RF, obično manji kalibri .22, .22LR, .22WMRF i dr.) i centralnim paljenjem (engl. centerfire, CF).

1.1.1. Revolveri

Da bi se oružje zvalo revolverom, potrebno je da ima burence koje rotira oko svoje ose . Revolveri mogu biti jednostrukog i dvostrukog dejstva.

Kod jednostrukog dejstva (SA), za svaki hitac potrebno je ručno napeti kokot, čime se burence okreće za 1/6 kruga (ili neki drugi broj kod revolvera sa 5,7 ili 8 metaka) i sljedeći metak (komoru) dovodi pod kokot (udarnu iglu).

Slika broj 3. Remington 1875

Slika broj 4.

Slika broj 5. Smit & Wesson

Jednostavnost njihovog mehanizma daje im pouzdanost i čini ih prilično preciznim oružjem. Kod svih revolvera jednostrukog dejstva potrebno je prilikom nošenja, zbog nedostatka sigurnosne prenosne poluge, jedno mjesto u burencetu na kojem će ležati kokot ostaviti prazno, da ne bi došlo do opaljenja prilikom slučajnog udara u kokot.

Revolveri dvostrukog dejstva nemaju taj problem, jer kod njih obično prenosna poluga izdiže udarnu iglu do metka tek kad se povuče obarač. Oni se mogu koristiti na istovjetan način kao i revolveri sa jednostrukim dejstvom, ali je tada hod obarača dosta duži, što može da utiče na preciznost. Kapacitet revolvera zavisi od broja rupa u burencetu, koje opet zavise od snage municije i koliko metala ona zahtijeva oko čahure. Preciznost revolvera zavisi od preciznosti njegove izrade. Jednoručno oružje revolver „ CASSUL„ kalibra (.454.) smatra se oružjem najjačeg kalibara u svijetu.

1.1.2. Pištolji

Termin pištolj označava kratko vatreno oružje sa cijevi koje je napravljeno tako da se pri upotrebi drži u ruci bez oslonca na rame. U početku, sva takva oružja su se nazivala pištoljima, ali sa pojavom revolvera, termin „pištolj„ postao je vezan za sve pištolje izuzev „ revolvera „.

U savremenoj upotrebi riječ „ pištolj „ označava poluautomatski tip pištolja koji se opet, vrlo često naziva „ automaskim pištoljem„.

Mogu biti različitog sistema funkcionisanja (na osnovu pozajmnice gasova ili kratkog trzaja), a kao i kod revolvera ima i jednostrukog i dvostrukog dejstva.

Kod svih poluautomatskih pištolja, metak iz okvira dolazi u cijev, a nakon opaljenja mehanizam pokreće navlaku- klizač cijevi unazad, sa donesne rampe okvira zahvata novi metak i smješta ga u ležište cijevi, i spremno je za sljedeće pucanje – opaljenje.

Da bi se prvi metak našao u cijevi, potrebno je rukom povući navlaku – klizač unatrag (repetirati pištolj), nakon čega se može izvaditi okvir i ubaciti novi metak na mjesto onog koji je u cijevi.

Zbog toga se kapacitet pištolja označava brojem u okviru plus jednim u cijevi npr. (15+1).

Poluautomatski pištolji imaju urez na klizaču – navlaci (kočnicu) koji prilikom opaljenja zadnjeg metka blokira klizač u zadnjem položaju. Tad je dovoljno izbaciti prazan okvir, staviti drugi pun i pritisnuti utvrđivač klizača; klizač će krenuti naprijed i ubaciti novi metak u ležište cijevi. U jako kratkom vremenu prazan pištolj je pun i spreman za dejstvo.

Poluautomatski pištolji jednostrukog dejstva obično imaju mehaničku kočnicu, koja sprječava opaljenje sa metkom u cijevi, ali nije apsolutno pouzdana, tako da se uvijek treba pridržavati mjera sigurnosti. Sa napretkom mehanike sigurnosnih sistema, došlo se do pištolja sa više sigurnosnih kočnica, koji su daleko sigurniji za nošenje sa metkom u cijevi.

1.1.3. Poluautomatski pištolji

Danas u radu agencija za sprovođenje zakona i zaštitarskih agencija u Bosni i Hercegovini najviše se koriste poluautomatski pištolji marke Glock, Češka zbrojevka, HS 2000., Crvena zastava i druge vrste poluautomatskih pištolja kao (Beretta, Sig-Sauer Walther i dr.) ali u daleko manjem broju, i uglavnom je zastupljen kalibar 9 mm. Ovdje ćemo obraditi i karakteristike poluautomatskog pištolja mark Glock.

1.1.4. Poluautomatski pištolj Glock

U ovom radu detaljnije ćemo prikazati poluautomatski pištolj GLOCK,. Pištolj je od svog nastanka izazvao veliku pažnju ljubitelja oružja, novinara i kritičara oružja. Ovaj pištolj u svom radu danas koriste mnoge agencije za sprovođenje zakona i agencije za zaštitu u cijelom svijetu.

Austrijski inženjer Gastorn Glock, bez ikakvih iskustava u proizvodnji pištolja, odlučio se napraviti pištolj. Skupio je nekoliko stručnjaka, od policajaca, instruktora gađanja do ratnih veterana. Svaki od tih stručnjaka morao je navesti najvažnije karakteristike koje očekuje od savršenog pištolja.

Neopterećen uobičajenim konstrukcijskim zakonitostima, budući da se ranije nije bavio oružjem, ali razmotrivši rješenja tada najboljih svjetskih proizvođača, napravio je Glock pištolj, koji je za mnoge više ličio na plastičnu igračku, nego na oružje, koje će u sljedećih 20. godina biti proizvedeno u više od 2,5 miliona komada.

U svijetu je poznat kao,, plastični pištolj,,. Taj nadimak je dobio zbog toga što je veliki dio njegovih dijelova napravljen od vrlo otpornog sintetičkog materijala (polymer).

Konstrukcija Glocka je jednostavna i vrlo moderna. Pištolj nema vanjski sigurnosni sistem, a nema ni vanjskog udarača. Unutrašnji sigurnosni sistem djeluje automatski, potaknut povlačenjem obrača.

U SAD-u pištolje Glock koristi više od 65 % agencija od kojih treba spomenuti FBI, DEA i stotine policijskih uprava širom SAD-a, od prije nekoliko godina i pištolj marke Glock (model 17., 19 i 26), koriste se i u radu agencija za provođenje zakona i Policijskim agencijama.

Opšti opis

GLOCK poluautomatski pištolj sa svojim dizajnom posjeduje sva obilježja koje zahtijeva moderni pištolj **današnjice i budućnosti** i to::

- veoma mala ukupna težina,
- veliki kapacitet okvira;
- maksimalna sigurnost za korisnika;
- izvanredan rad kombinujući napredne metode proizvodnje od najkvalitetnijih materijala.

Glock pištolji imaju mehaničko bravljenje, amortizaciju trzaja sa automatskom udarnom iglom i sigurnosnim mehanizmom obarača, kao i “drop safety”(sigurnosni mehanizam pri padanju), tj. “Safe-Action“ sistem okidanja.

Svaki metak se automatski puni dok se ne isprazni okvir. Klizač onda ostaje u otvorenom položaju i u tom položaju će ga pridržavati kočnica klizača.

Glavna obilježja

Safe-Action" sistem okidanja omogućava strijelcu da opali svaki metak brzo bez upotrebe eksternih sigurnosnih mehanizama.

Udarna igla je automatski u polunapetom položaju nakon svakog ispaljivanja i u potpunosti je sigurna.

Nema rizika slučajnog ispaljenja usljed ispuštanja napunjenog oružja ili usljed drmanja.

Pištolj može opaliti samo namjernim pritiskom obarača.

Kako biste to uradili prstom, na obaraču se prvo mora otpustiti sigurnosni mehanizam obarača koji je njegov integrisani dio.

Ispaljivanje metka mimo centra, pritiskom sa sporedne strane obarača, je nemoguće. Rukom kojom se puca lako je rukovati **kočnicom zatvarača** i zadrživačem okvira.

Tijelo je izrađeno od polymer-a sa čeličnim umecima, **idealnih dimenzija, idealnog ugla primanja i male težine.**

Glock pištolji prošli su najteže vojne i industrijske testove a poznati su u svijetu zbog svoje tehnologije i preciznosti.

1.1.5. Kalibar 9 X 19 mm

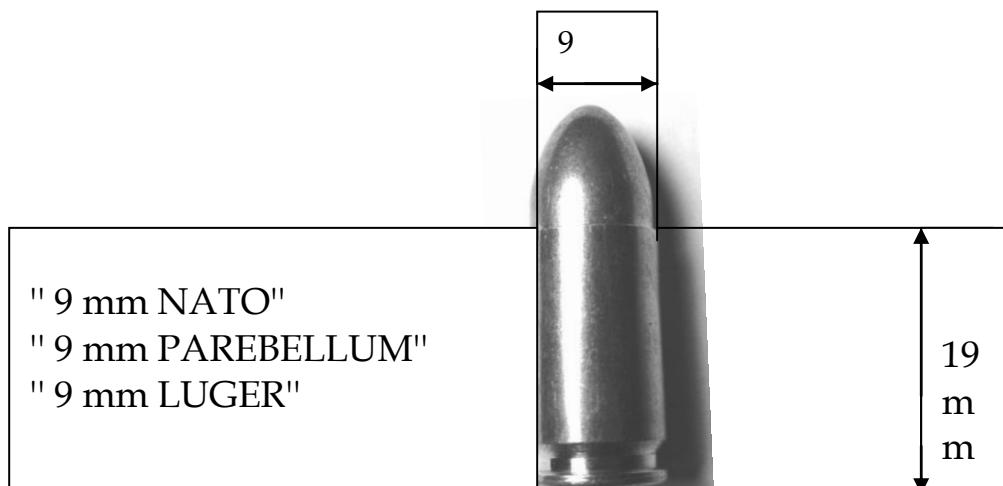
Kod većine ljudi obično prevladuje pogrešno mišljenje da veličina kalibra određuje udarnu snagu i probojnost.

Takvo mišljenje je daleko od istine. Snaga municije mnogo više ovisi o jačini barutnog punjenja, vrsti oružja iz kojeg se ispaljuje, dužine cijev i vrste zrna.

Kalibar je jedinična mjera koja označava unutrašnji promjer cijevi i prečnik metka. Cijev se obično označava ili u „ inčima” (colima, 1”=2.54 cm), u kom slučaju slučaju se brojka piše samo sa decimalnim zarezom bez nule ispred (npr. Kalibar .45 znači četrdeset pet stotih dijelova inča, što je 11.4 mm) ili u „ **milimetrima**” (npr. 9mm, što je u inčima .354).

Treba razlikovati fabričke kalibre za koje se municija serijski proizvodi i takozvane „ divljake” (engl. „wildcat” – divlja mačka) koji nastaju ručnim punjenjem postojećih kalibara.

Za „ divljake ” se oružje proizvodi ručno, ali ponekad i serijski. Kalibri često dobijaju ime i po prečniku i po dužini čahure, npr. 9 x 19mm, znači metak čiji je prečnik 9mm., a dužina čahure 19mm.

1.2.. Mjere sigurnosti

Vatreno oružje je mehanička naprava, oruđe. Ono nema svoju vlastitu volju. Efikasna i sigurna upotreba mnogih vrsta (oruđa) vatrenog oružja zahtijeva iskusnog i obučenog korisnika. Naravno, vatreno oružje može biti veoma opasno sredstvo kad se koristi na nepravilan i nesiguran način.

Kad se koristi unutar određenih parametara i u skladu sa osjetljivim procedurama sigurnosti, vatreno oružje je svojstveno i sigurno oruđe, međutim u rukama neuvježbane osobe može doći do tragičnih nezgoda - rana koja je nastala od metka može lako biti fatalna. To eliminira luksuz učenja kroz iskustvo. Korisnikova prva greška može ga koštati života.

Naoružane osobe (policijski službenici, zaštitari – čuvari i dr.) imaju veliku odgovornost da razumiju i spriječe takve greške. Premda se izraz „ SLUČAJNO OPALJENJE „ često koristi, u stvarnosti sva nenamjerna opaljenja vatrenog oružja su „ nepažljiva opaljenja,, ili prouzrokovana nestručnim rukovanjem. Mehanička naprava ne može imati nezgodu, ljudi imaju nezgodu.

Postoje četiri osnovna ili glavna pravila o sigurnom rukovanju vatrenim oružjem. Duže liste pravila o sigurnosti pri rukovanju vatrenim oružjem, često koriste instruktori za vatreno oružje, jer te liste uobičajno sadrže specifična administrativna pravila za streljane odnosno strelišta. Iako ta pravila imaju namjeru da zaštite strijelca, ona u stvarnosti imaju malo veze sa sigurnom upotrebom vatrenog oružja.

Primjer : Zabranjeno pušenje na strelištu ili u streljani.

Svaka osoba koja posjeduje oružje trebala bi znati „ osnovna pravila sigurnosti,, i biti u stanju da druge osobe podučava tim pravilima. Osnovna ili glavna pravila o sigurnom rukovanju vatrenim oružjem trebala bi se zapamtiti u brojčanom slijedu kako slijedi :

1. SVA VATRENA ORUŽJA SMATRAJU SE UVIJEK NAPUNJENIM

Nema izuzetka od ovog pravila. Postupajte sa svakim oružjem kao da je napunjeno i onda se fraza „ ALI JA NISAM ZNAO-ZNALA DA JE ORUŽJE NAPUNJENO,, nikad neće čuti. Nije dovoljno što je oružje bilo nedavno provjereno, ako dođete u dodir sa oružjem, provjerite da li ima metaka u okviru ili cijevi. Činite to pri svakom vašem rukovanju vatrenim oružjem i insistirajte da to čini i svako ko u vašem prisustvu rukuje vatrenim oružjem. Iz ovog mogu se izvesti sljedeći savjeti :

- kad god uzimate vatreno oružje, provjerite da li je napunjeno;
- kad god drugoj osobi dajete oružje, provjerite da li je napunjeno;
- kad god uzimate oružje od druge osobe, provjerite da li je napunjeno;
- kad god smatrate da je to potrebno i sigurno, provjerite da li je vaše oružje napunjeno.

2. NIKAD NE UPERITE ORUŽJE U NEŠTO ŠTO NE ŽELITE UNIŠTITI

Ovo pravilo je takođe poznato kao „ svjesnost kuda je usmjerena cijev oružja,, i kršenje tog pravila je najočiglednije i najčešće, a opravdanje je da nije bilo napunjeno. Nikad ne dopustite da cijev oružja bude uperena i prelazi preko bilo kojeg vašeg ili nečijeg drugog tijela. Policijski službenici i zaštitari često zaboravljaju ovo pravilo.

Teško je pronaći apsolutno siguran pravac u kome će se držati cijev oružja, osim pri gađanju u metu. U drugim situacijama „ siguran pravac kuda će se uperiti cijev oružja „ definira se kao onaj koji

neće prouzrokovati ljudske žrtve pri slučajnom opaljenju, već samo minimalne materijalne štete. Ukoliko rukujete vatrenim oružjem u zatvorenom prostoru, cijev oružja treba uperiti u pravcu nečega što će apsorbirati i zadržati zrno u slučaju opaljenja.

3. NE DRŽI PRST NA OBARAČU NITI NA ŠTITNIKU OBARAČA DOK NISI NANIŠANIO I NEMAŠ NAMJERU DA PUCAŠ

Neobraćanje pažnje na ovo pravilo smatra se uzrokom najvećeg broja opaljenja iz nehata. Mnogi policijski službenici i pripadnici zaštitarskih agencija smatraju da se prst treba držati na obaraču, tako da mogu brže otvoriti vatru ako se pojavi neočekivana meta. Praksa je utvrdila da to nije tačno. Gotovo je sigurno da možete pucati isto tako brzo i kad vam prst nije na obaraču kao i kad vam je prst već na obaraču. Kršenje ovog pravila proizlazi iz loše navike i to je taktički neispravno.

4. BUDI SIGURAN ŠTA TI JE META I ŠTA SE NALAZI IZA METE

Meta mora biti sa sigurnošću identificirana prije gađanja. Vi, kao strijelac, morate znati šta je vaša meta, šta se nalazi u liniji s tom metom i s prednje strane i sa zadnje strane. Ne pucajte na zvuk ili oblik u tami koji ne možete identificirati. Morate biti sigurni da je područje oko i iza mete čisto od prisustva nedužnih lica. Situacije za upotrebu oružja, dešavaju se tako brzo da nemate vremena da učinite bilo šta drugo nego da spasite svoj život, ali uvijek morate voditi računa ako se prijetnja pojavi da zauzmete najbolji mogući položaj. Položaj koji vam omogućava zaklon, i koji će vam dat više vremena da procijenite situaciju i napravite plan.

Ova četiri pravila čine suštinu svakog programa o sigurnosti. Sa ovim pravilima treba biti tako dobro upoznat da ona kod policijskih službenika i zaštitara, postanu refleksna radnja.

• OPŠTA PRAVILA

Pored ovih pravila postoje i opšta pravila sigurnosti pri rukovanju oružjem i gađanju bojevom municijom . ona se mogu podijeliti u tri grupe odnosno, pravila nai van dužnosti i pravila na strelištu. Neka od tih pravila su :

- sva obuka gađanja bojevom municijom treba biti nadgledana od strane instruktora za vatreno oružje;
- punjenje i pražnjenje oružja će se vršiti na liniji gađanja i to samo onda kad se dobiju takve instrukcije;
- dok je gađanje u toku, ne napuštajte liniju gađanja osim ako se ne upute takve instrukcije;
- na liniji gađanja je zabranjen razgovor, osim ako to nije sa instruktorom gađanja;
- zaštita za oči i uši se mora nositi cijelo vrijeme dok se izvodi gađanje, zaštita za uši ne smije onemogućiti strelca da čuje komande ili upute od instruktora,
- prekinite gađanje ako je pucanj ili trzaj oružja bio slab ili čudan;
- pucanje ili gađanje na prazno tokom obuke, neće biti dozvoljeno ako nije nadgledano od strane instruktora,
- nikad ne ostavljajte pun niti prazan pištolj bez nadzora;
- držite pištolj i municiju odvojeno i dalje od dohvata djece;
- nikad ne kombinirajte pucanje i alkoholna pića i dr.

1.3. Rastavljanje, sastavljanje i opis dijelova poluautomatskog pištolja Glock 17

Svi pištolji Glock rastavljaju se i sastavljaju na isti i vrlo jednostavan način. Rastavljanje je vrlo brzo i ne zahtjeva nikakav poseban alat. Pištolj se rastavlja na pet glavnih – osnovnih dijelova.

Procedura rasklapanja izvodi se na sljedeći način :

1. Pražnjenje:

- uperite pištolj u **BEZBJEDNOM PRAVCU**;
- izvadite okvir (slika 1);
- pomjerite klizač unazad kako biste izbacili metak iz cijevi (slika 2);
- provjerite kako biste bili sigurni da nema metka u cijevi;
- omogućite klizaču da škljocne i povucite obarač u zadnji položaj (slika 3).

Slika broj 1.

Slika broj 2

Slika broj 3.

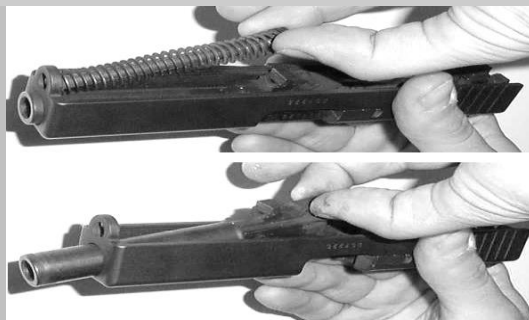
Slika broj 4

2. Vadenje klizača (vidi sliku 4)

- uhvatite pištolj desnom ili lijevom rukom na način da su vam prsti preko klizača i da se palac nalazi na zadnjoj strani tijela;
- koristeći prste povucite klizač unazad od 2-3 mm;
- istovremeno povucite polugicu klizača prema dolje palcem i kažiprstom druge ruke;
- gurnite klizač naprijed kako biste ga odvojili od tijela;
- ako je klizač previše povučen unazad (više od 3mm), obarač će se pomjeriti u prednji položaj;
- klizač se onda neće odvojiti od tijela. **Nemojte koristiti silu.** Obarač se prvo mora u potpunosti povući unazad.

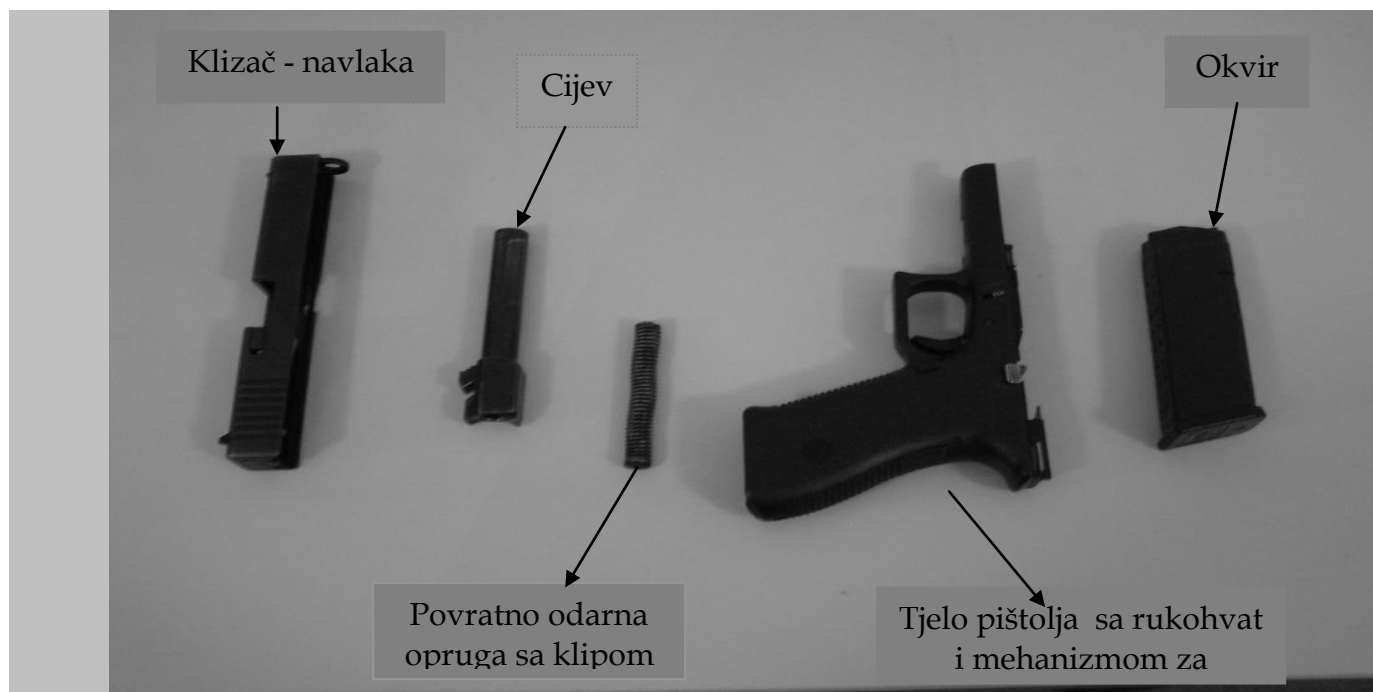
3. Odvajanje povratno-udarne opruge i vadenje cijevi

- gurnite udarno-povratnu oprugu palcem malo unaprijed i podignite ga;
- izvadite udarno-povratnu oprugu iz klizača (vidi sliku 5);
- uhvatite cijev u predjelu brave, gurnite polako unaprijed, podignite i povucite unazad iz klizača (vidi sliku 5).

Slika broj 5.

Daljnje rastavljanje je moguće, ali nije preporučljivo ako to radi nestručna osoba. Poluautomatski pištolj Glock 17 kalibra 9 x 19 mm, sastoji se iz pet osnovnih-glavnih dijelova (sliku broj 8).

Slika broj 8.

Procedura sastavljanja poluautomatskog pištolja Glock 17, obavlja se obrnutim redom od procedure rastavljanja.

- uhvatite dršku cijevi i vratite cijev u klizač;
- ponovo pažljivo umetnite udarno-povratnu oprugu kako biste je pravilno postavili u žljeb cijevi (drugi zub);
- uzmite klizač u lijevu ruku i lagano ga navucite na tijelo pištolja;
- povucite klizač do kraja i pustite;
- izvršite kontrolno okidanje.
- Kratak opis dijelova

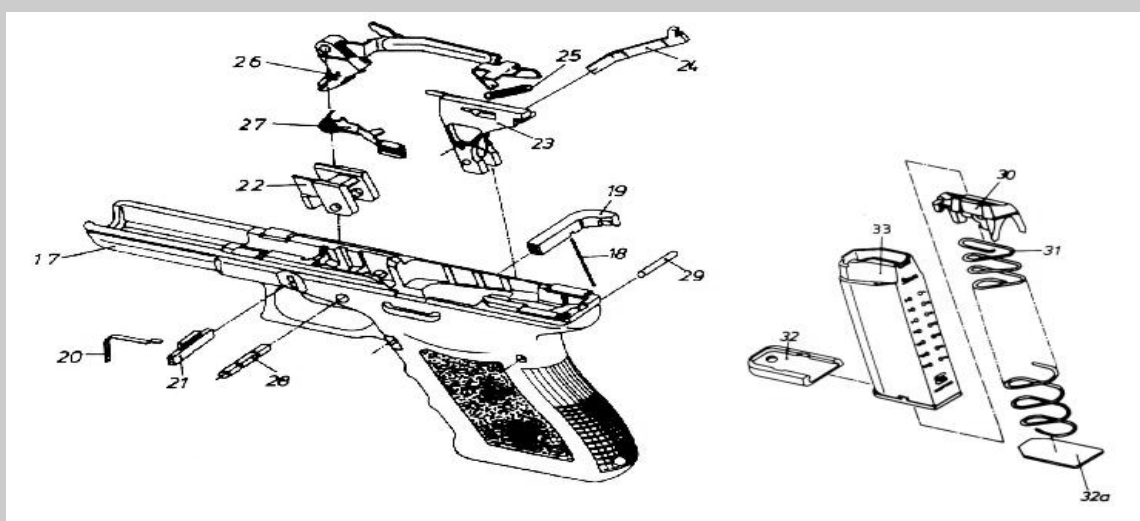
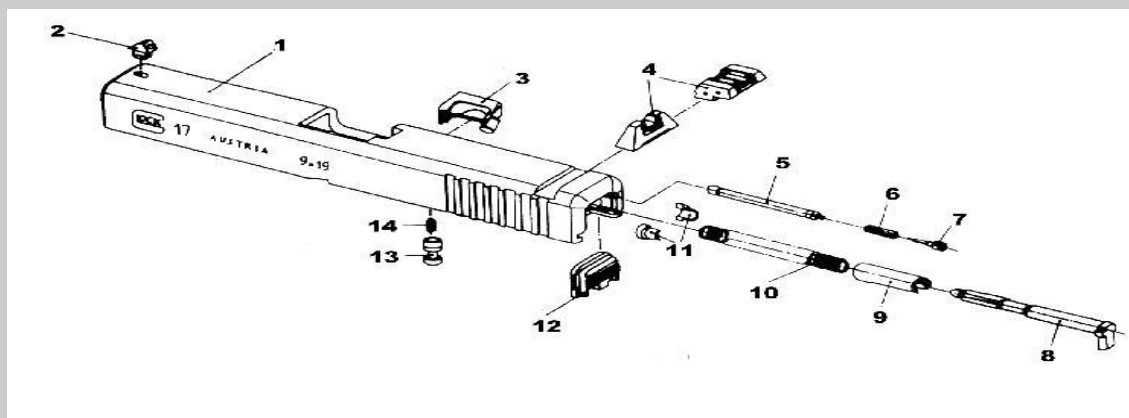
Klizač - navlaka : dio koji završuje i odbravljuje zatvarač i povezuje u jednu cijelinu dijelove koji ubacuju metak u ležište cijevi i izbacuju čahuru.

Cijev : omogućava da zrno bude ispaljeno prema meti potiskom gasova koji se šire usljed ispaljenja metka. Obično su olučene kako bi zrnu dale rotaciono kretanje i poboljšanje njegove preciznosti. Cijev Glock pištolja imaju poligonalni profil što omogućava lakše čišćenje i veće početne brzine, a uz to im znatno produžuju vijek trajanja.

Tijelo pištolja : dio oružja koji objedinjuje mehanizam za okidanje i mehanizam za opaljivanje
Povratna opruga : spiralna opruga koja zatvaraču omogućava pokrete naprijed-nazad i koja istovremeno omogućava umetanje novog metka.

Okvir : namjenjen je za određen broj metaka i kutijastog je oblika.

ŠEMATSKI PRIKAZ POLUAUTOMATSKOG PIŠTOLJA GLOCK 17 U RASKLOPLJENOM STANJU

Detaljan popis dijelova poluautomatskog pištolja Glock 17 kalibra 9 x 19 mm

1.	klizač	2.	prednji nišan
3.	izbacivač čahure	4.	zadnji nišan
5.	vođica opruge	6.	opruga
7.	štit za držanje opruge	8.	udarna igla
9.	štitnik	10.	opruga udarne igle
11.	osigurač vođice	12.	graničnik klizača
13.	kočnica udarne igle	14.	opruga kočnice udarne igle
15.	cijev	16.	udarno-povratni mehanizam
17.	tijelo pištolja sa rukohvatom	18.	opruga zadrživača okvira
19.	zadrživač okvira	20.	opruga otpusnika klizača
21.	otpusnik klizača	22.	brava zatvarača
23.	ležište mehanizma za okidanje sa izbacivačem	24.	Konektor-spojka
25.	opruga obarača	26.	obarač sa polugom
27.	kočnica zatvarača	28.	igla obarača
29.	igla kućišta obarača	30.	izbacivač municije iz okvira
31.	opruga okvira	32.	dno okvira
33.	pločica dna okvira	34.	tijelo okvira

1.4. Osnovni pojmovi iz teorije gađanja (postupci i radnje u nišanjenju i okidanju)

1. Stavovi za gađanje

Stavovi ili pozicije za gađanje imaju veliki značaj za postizanje dobrih rezultata. Da bi strijelac postigao dobar rezultat (postigne preciznost) treba da ima takav stav koji mu omogućava da nišanjenje i okidanje pravilno izvrši. Dobar stav, treba strijalcu da obezbijedi što veću stabilnost, tako da se tijelo prilikom nišanjenja i okidanja ne pomjera, a da istovremeno bude udoban. Udoban stav, tokom gađanja pomaže da se postignu dobri rezultati, naročito pri preciznom gađanja. Pri odabiru stava, strijelac ne bi smio da se pridržava nekog šablona, pošto ne postoji univerzalan recept koji bi važio za sve strijelce. Strijelac je dužan da prema svojim osobenostima odabere i usavrši za sebe najugodniju varijantu stava.

Stav za gađnje može se definisati kao položaj tijela prilikom pucanja-gađanja iz vatrenog oružja. Shodno tome, možemo ih pdijeliti na : stojeće, klečeće i ležeće stavove.

- Stojeći stav

Danas se trenutno pri obuci u rukovanju vatrenim oružjem (policijskih službenika, pripadnika zaštitarskih agencija i dr.) primarno koriste dvije vrste stojećeg stava:

- istokračan stav i
- weaver – iskoračeni i varijacije.

ISTOKRAČAN STAV : ovo je opisni termin za stav sa dvije ruke, u poziciji čučnja pri kojem je lice strijelca okrenuto ka meti, oba stopala usmjerena su ka naprijed i malo više razmaknuta od širine ramena, koljena su lagano savijena, a obje ruke su ispružene prema meti. Vatroeno oružje je dovedeno u visiniu očiju sa obje ruke i formira „tačku,, istokračnog trougla, sa svakom rukom formira se stranica , a prsa strijelca formiraju osnovicu tog trougla. Ovaj stav se ponekad naziva kao „INSTIKTIVNI ČUČANJ,,. To je vrlo prirodan stav za mnoge ljude sa krupnijim gornjim dijelom tijela (vidi sliku broj 1.)

Slika broj 1.

WEAVER STAV : ovaj dvoručni stav je sličan prirodnom položaju koji se normalno koristi za gađanje iz puške ili poluautomatskog pištolja sa osloncem za rame. Stopala su otprilike u širini ramena sa nogom iskoračenom prema naprijed. Tijelo je okrenuto od mete i futrola sa oružjem dolazi na suprotnu stranu od strane opasnosti. Jača ruka je ispružena naprijed prema meti sa ukočenim laktom. Druga ruka je takođe ispružena prema meti , ali lakat nije ukočen, prstima preklapa prste jače ruke. Glava je lagano nagnuta prema oružju. Vatroeno oružje se sa obje ruke dovodi u visinu očiju.

Slika broj 2.

- Klečeći stavovi

Ovdje ćemo vam prikazati vrste klečećih stavova koje primjenjuju strijelci pri izvođenju gađanja. Strijelac će primjenuti onaj stav koji smatra za sebe najudobnijim i iz kojeg će postići dobre rezultate pri gađanju pištoljem. U praksi se koriste sljedeće vrste klečećeg stava i to:

- vojno klečeći stav – stav sa podupiranjem (vidi sliku b.)
- visoko klečeći stav (vidi sliku a);
- brzo klečeći stav (vidi sliku c).

a) visoki klečeći stav

b) klečeći stav sa naslonom

c) brzi klečeći stav

- Ležeći stav nudi najniži profil za korištenje (jarci ili ivičnjaci na ulici) zaklona ukoliko to situacija ili okolnosti dozvoljavaju.

2. Držanje oružja

Pištolj je dizajniran da puca bilo da se drži u jednoj ili obje ruke. Zbog preciznosti, zadržavanja položaja i kontrole nad trzajem, dvoručni stisak se smatra najefikasnijom metodom za upotrebu od strane policijskih službenika i pripadnika zaštitarskih agencija.

Da bi se pištolj pravilno držao sa obje ruke, potrebno je zadnji dio pištolja uhvatiti palcem i kažiprstom jače ruke koji su postavljeni u obliku slova „V„.

Položaj ruke bi trebao biti što više na stražnjem dijelu rukohvata pištolja, a mali prst, prstenjak i srednji prst obuhvaćaju prednji kraj drške pištolja.

Srednji prst trebao bi biti u kontaktu sa dnom štitnika obarača. Palac jače ruke stavlja se na suprotnu stranu oružja i naliže na tijelo oružja tik ispod klizača-navlake.

Čitav ovaj proces može se izvesti dok je oružje još u futroli. Četiri prsta druge ruke obuhvataju tri prsta jače ruke na prednjem dijelu rukohvata pištolja. Palac slabije ruke leži na vrhu palca jače ruke.

Napomena : kažiprst jače ruke treba biti ispružen i paralelan sa oružjem, a ne na obaraču pištolja. Ne treba stavljati niti jedan palac iza klizača-navlake jer pomjeranjem klizača unatrag tokom pucanja može izazvati ozbiljne povrede. Analiziraj slike koje sljede.

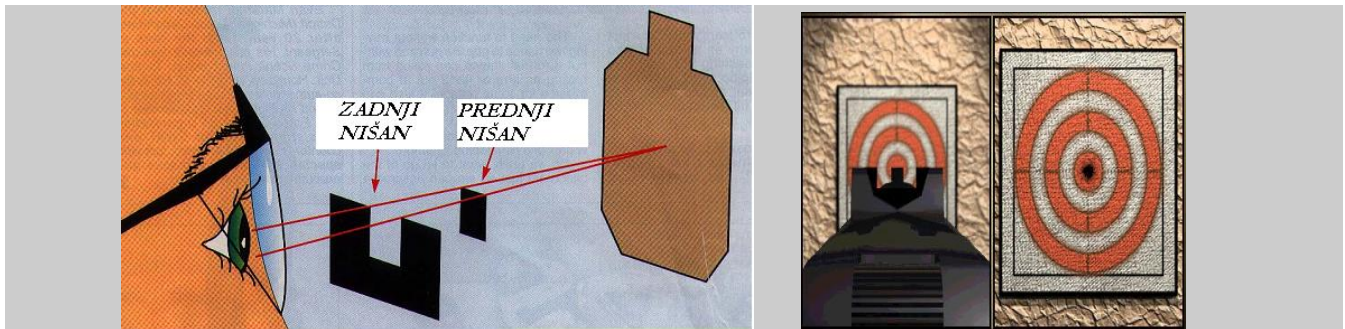

Držanje oružja sa obje ruke

3. Nišanjenje – dovođenje u liniju oka i nišana

Dovođenjem ovih elemenata u liniju znači pravilno podešavanje oka sa zadnjim i prednjim nišanom (nišanjenje). Kad je pravilno postavljen, prednji nišan stoji tačno na sredini zarezova zadnjeg nišana, sa „ svjetlošću„ na obje strane prednjeg nišana.Vrh prednjeg nišana je takođe u istoj horizontalnoj ravni sa zadnjim nišanom. Ljudsko oko se ne može fokusirati na više od jedne razdaljine u isto vrijeme, zato je nemoguće za bilo koga da se fokusira na zadnji nišan, prednji nišan i metu istovremeno.

Za većinu ljudi najbolji način nišanjenja se postiže kad se, prilikom dovođenja u istu liniju nišana i oka, fokus drži na prednjem nišanu, a zadnji nišan i meta su zamagljeni. Pod pojmom „nišanska linija" podrazumjeva se razdaljina između prednjeg i zadnjeg nišana, a pod pojmom „linija nišanjenja" podrazumjeva se zamišljena linija koja ide od oka preko prednjeg nišana do nišanske tačke na meti.

Idealno ravnanje nišana

4. Okidanje – kontrola obarača

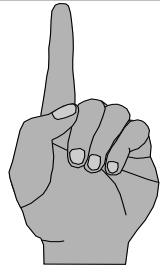
Tehnika okidanja ima veliki, a često i odlučujući značaj za postizanje dobrog pogotka. Kao prvo okidanje ne smije da poremeti položaj oružja koje je usmjereno na cilj, tj. ne smije da poremeti nišanjenje, zbog toga strijelac mora da zna da ravnomjerno povlači obarač.

Okidanje se mora izvršiti tokom disajne pauze u potpunom skladu sa nišanjenjem. Prema tome, da bi se postigao tačan pogodak, strijelac treba da izvrši ravnomjerno povlačenje obarača i nišanjenje, strogo međusobno usaglašeno.

Okidanje je završetak čitavog procesa izvršenog prilikom opaljenja metka. Ravnomjerno povlačenje obarača postavlja poseban zadatak kažiprstu desne ili lijeve ruke.

Od njega u velikoj mjeri zavisi kvalitet hica, jer će najbolje ravnanje nišana biti poremećeno pri najmanjem nepravilnom pokretu prsta.

Položaj prsta na obaraču zavisi od veličine ruke kod strijelca i veličine oružja. Preduslov dobrog i pravilnog okidanja je pravilno držanje oružja jednom ili sa dvije ruke. Idealna pozicija bi trebala biti ona pri kojoj je jagodica kažiprsta tačno u sredini između vrha i prvog zgloba. Kod nekih poluautomatskih pištolja (vojnički) i pušaka neophodno je obarač povlačiti prvim zglobom kažiprsta.

Položaj kažiprsta pri okidanju

Kontrola nad obaračem se razvija kroz praksu, gađanjem na prazno u sigurnom pravcu, poštivajući mjere sigurnosti i uz nadzor instruktora. Strijelac ne bi trebao predviđati tačan momenat opaljenja, drugim riječima ono treba da dođe iznenada.

5. Disanje - kontrola disanja

Proces disanja prouzrokuje pomjeranje oružja usljed nadimanja i spuštanja grudnog koša. To pomjeranje utiče na proces pravilnog nišanjenja i ono se mora uzeti u obzir pri preciznim gađanjima. Da bi se taj uticaj izbjegao, mnogi instruktori preporučuju tehnike kao što su :

- gađanje nakon izdisaja ili prije samog udisaja ili
- gađanje nakon izdisaja samo pola daha, a potom zadržavati dah sve dok ne izvršimo opaljenje.

Tehnika disanja u streljaštvu ima veliki značaj naročito kod preciznog pucanja u odnosu na praktično pucanje. Kod tehnike disanja veliku ulogu igra disajna pauza, koja je duža i drugačija nego uobičajna prirodna disajna pauza. Disajna pauza za neuvježbanog strelca ne bi trebala biti duža od 5. sekundi, a za uvježbanog i sa dobrim kapacitetom pluća do 7. sekundi.

Zbog duže disajne pauze dolazi do posljedica kao npr.: slabljenje oštrine vida, oružje podrhtava u ruci, javlja se zamor i nervoza, i sl.

Tehnika disanja i disajne pauze ne može se šablonski propisati za sve strijelce podjednako, već svaki strijelac treba sam ili uz pomoć instruktora, da ovu tehniku sebi prilagodi.

Međutim kod praktičnog streljaštva i pri bliskoj upotrebi oružja, od strane policijskog službenika ili pripadnika zaštitarske agencije, gdje se javljaju vremenska ograničenja koja ne dozvoljavaju svjesnu kontrolu disanja, ovaj proces se u potpunosti mijenja. Tako da termin „kontrola disanja“, podrazumjeva da se pravilno diše prije, tokom i poslije upotrebe vatrenog oružja.

6. Amortizacija trzaja

Moguće je da strijelac očekuje trzaj prije samog ispaljenja metka, što dovodi do preuranjenog prihvatanja trzaja i smanjenja preciznosti. Posljedica ovog je pomjeranje vrha cijevi prema dolje i podbačaja u gađanju. Takođe je moguće da strijelac pokušava vidjeti mjesto u koje će metak pogoditi prije nego što se taj metak napusti cijev oružja. Ovo će takođe rezultirati smanjenjem preciznosti.

Objekti ove situacije mogu se prevazići pravilnim držanjem oružja i nišanjenjem, sve dok metak nije ispaljen i dok oružje ne trzne. Strijelac ne bi trebao gledati rezultate raniji hitaca, već bi trebao zadržati spremnost za sljedeći trzaj time što će dovesti nišane i metu u liniju i biti spreman za sljedeći hitac. Amortizacija trzaja zavisi i od izbora stava za gađanje.

Rasprave su utvrdile da kod istokračnog stava zglobovi ruke i podlaktice apsorbiraju najveći dio trzaja, dok kod Weaver stava, pozicija jače ruke iz vatrenog oružja prenosi energiju trzaja na jače rame, odnosno velike mišićne mase.

1.5. Vrste zastoja, uzroci i način otklanjanja

Poluautomatski pištolji su izuzetno pouzdano oružje, ali svaka mehanička naprava može jednom pretrpjeti funkcionalni zastoj. Najuočigledniji uzroci su problemi operativne prirode. To se kreće u rasponu od propusta pri održavanju oružja do propusta vezanih za rukovanje pri stresu.

Najkorisniji način otklanjanja zastoja ili kvara je korištenje drugog oružja. Sukobljavanjem sa smrtonosnom silom ne daje policijskom službeniku ili zaštitaru vremena da utvrdi uzrok i način otklanjanja raznih vrsta zastoja. Zastoi se mogu desiti u sljedećim slučajevima :

1. Nemogućnost opaljivanja

Obarač je povučen ali oružje ne opaljuje. Razlog tome je često da okvir nije pravilno postavljen (zastoj pri punjenju) ili greška kod operacije dejstva kod stavljanja metka u cijev. Zastoj otklanjate tako što lagano udarite donji dio okvira, repetirate oružje, ako klizač adekvatno napuni oružje, ponovo nišajte i budite spremni da pucate ako bude potrebno.

2. Nemogućnost izbacivanja metka

Metak je smješten u otvor za izbacivanje čahure. To je često uzrokovano time što strijelac nije zadržao čvrst stisak i dopustio je da se cijelo oružje pomjeri unazad za vrijeme povratnog djelovanja barutnih gasova. Taj se zastoj tretira kao kvar prve kategorije. Zastoj se otklanja tako što lagano udarite okvir sa donje strane, malo izokrenete pištolj prema zemlji i ponovo reetirate oružje. Ako klizač pravilno napuni oružje, nastavite sa pucanjem ako je potrebno.

3. Nemogućnost vađenja prazne čahure

Oružje je opalilo ali čahura ostaje u cijevi. Tome može biti uzrok prljav ili polomljen izvlakač čahure ili defektan rub (donji dio) čahure. To je poznato kao zastoj druge kategorije. Zastoj se otklanja tako što se izvadi okvir, repetira oružje nekoliko puta, vrati okvir u ležište oružja i ponovo repetira, nanišajte i

budite spremni da nastavite sa pucanjem. Ako ova procedura nije uspjela, može se zaključiti da je izvlakač polomljen ili ga nema u sklopu klizača. Ovaj zastoj je poznat kao zastoj treće kategorije.

4. Dvostruko punjenje- zastoj pri punjenju oružja

Složeni zastoj, koji rezultira da imate metak u cijevi i drugi metak koji je izvan okvira spreman da se sa njim napuni cijev.

Zastoj se otklanja tako što klizač vratimo u zadnji položaj i ukočimo, izvadimo okvir iz ležišta rukohvata, zavisno od situacije dopunimo okvir, vratimo ga u ležište, povučemo klizač unazad i pustimo, oružje je spremno za pucanje.

Pored navedenih zastoja, može se desiti da udarna igla od oružja, ne dohvaća ili nedovoljno dohvaća incijalnu kapsulu od metka u cijevi i onemogućuje opaljenje odnosno aktiviranje incijalne kapsule. U ovakvim slučajevima odnosno ove vrste zastoja, oružje se povlači sa gađanja i zamjenjuje sa drugim.

1.6. Punjenje okvira i pištolja

- Punjenje okvira

Držeći okvir u slabijoj ruci stavite jedan metak tako što ćete staviti zadnji kraj čahure na postolje i prednji dio okvira. Gurnite čahuru dolje ispod „usana“ okvira dok istovremeno gurate čahuru prema kraju okvira. Nastavite tako sa svakim metkom sve dok okvir nije napunjen do svog kapaciteta. Nemojte silom gurati više metaka u okvir od njegovog kapaciteta (vidi slika broj 1).

Slika broj 1.

- Punjenje pištolja

Držite pištolj u jačoj ruci sa uperenom cijevi u sigurnom smjeru. Zatim uzmite okvir slabijom rukom tako da vam je kažiprst položen na zrno gornjeg metka u okviru. Koristite kažiprst da pronađete ležište i u potpunosti savite okvir u ležište pištolja. Lagano udarite dno okvira s gornjim dijelom dlana da se osigurate da je okvir pravilno sjeo u ležište pištolja (vidi sliku broj 2).

Slika broj 2.

1.7. Pokreti pri rukovanju pištoljem

Sljedeći opisani postupci donošenja oružja iz osnovnog položaja (futrole) u položaj za pucanje, zamišljeni su tako da omoguće brzo i precizno prvo gađanje, uz istovremeno razvijanje navika sigurnosti.

ČETIRI KOMPONENTE DOVOĐENJA ORUŽJA IZ FUTROLE U POLOŽAJ ZA PUCANJE

- Pozicija jedan

Jačom rukom čvrsto uhvatite rukohvat pištolj dok otkopčavate kopču na futroli. Slabija vam ruka dolazi u kontakt sa kopčom na opasaču. Istovremeno zauzimate izbalansiran položaj i sa oba oka identificirate metu.

- Pozicija dva

Jačom rukom povlačite pištolj prema gore i izvalačite isti prema gore. Usta cijevi se odmah upere u metu. Podlaktica jače ruke dolazi u u kontakt s tom stranom torza, a pištolj je malo odmaknut od tijela. Ukoliko je metak već u cijevi, iz oružja se može pucati u ovom položaju samo u odbrani od napada iz neposredne blizine.

- Pozicija tri

Jača ruka gura pištolj prema meti, drugom slabijom rukom se hvata jača ruka i uspostavlja se pravilano držanje oružja s dvije ruke. Ako oružje nema metak u cijevi, treći korak mora uključiti i

punjenje oružja. Jača ruka zadržava čvrst stisak i gura oružje prema naprijed, dok drugom rukom treba uhvatiti gornji dio pištolja (klizač) i povu u zadnji položaj. Klizač se oslobađa pod svojim pritiskom, i ubacuje metak iz magacina u ležište cijevi.

- Pozicija četiri

Dok uspostavljate pravilan stisak s dvije ruke, pištolj treba nastaviti put prema meti i dovesti ga u položaj visine očiju. Strijelac ne bi smjio spuštati glavu. Nišani se dovode u liniju s metom i sad je dozvoljeno da prst prislonite na obarač.

- POZICIJA SPREMNOSTI

Nakon otvaranja vatre iz pozicije četiri, strijelac bi trebao spustiti cijev pištolja za otprilike 45 % i procijeniti prijetnju. To omogućava strijelcu da ima čisto vidno polje, gledajući preko oružja, a ipak mu omogućava da oružje odmah bude dovedeno nazad u visinu očiju (pozicija četiri) i da se otvori vatra.

- VRAĆANJE ORUŽJA U FUTROLU

Sigurno vraćanje oružja u futrolu je izuzetno važno. Strijelac mora biti sposoban da ovo izvrši služeći se jednom rukom i bez gledanja u futrolu. Nesreće se uobičajno događaju kršenjem pravila broj tri o vatrenom oružju, a vraćanje pištolja u futrolu je najučestaliji način samoranjavanja.. Najefikasnija metoda vraćanja pištolja u futrolu je obrnuta radnja od izvlačenja pištolja, od pozicije četiri do pozicije jedan kad je oružje vraćeno u futrolu i kopča futrole zakopčana.

1.8. Čuvanje i održavanje oružja

Oružje je osjetljivo na mnoge hemijske procese. Prilikom njegovog čuvanje treba obratiti pažnju na to i redovno ga čistiti obavezno nakon svake upotrebe, a nekorišteno oružje barem jednom u dva mjesca. Oružje nije igračka i ne treba ga prečesto rasklapati i sklapati, da se mehanički dijelovi ne bi isuviše istrošili. Oružje se mora čuvati od vlage, vrućina, i velikih temperaturnih promjena.

Nije ga preporučljivo držati u ormarima sa rubljem niti u futrolama. Najbolje ga je čuvati bez ikakvih omatavanja u posebnim ormarima. Dugotrajno skladištenje oružja zahtjeva poseban režim i zaštitu svih dijelova od hrđanja.

Oružje se drži „PRAZNO,, odvojeno od municije. Municija se čuva na sigurnom i suhom mjestu, zaštićena od temperaturnih razlika. Municiju treba čuvati i od vlage, nečistoća, a naročito od zamašćenja. Ukoliko se municija ovlaži više nije pouzdana za bilo koji vid upotrebe.

Za normalno čišćenje dovoljno je rastaviti pištolj na **njegove glavne sastavne dijelove**: klizač - cijev – udarno–povratni mehanizam - tijelo – okvir., to nazivamo potpunim čišćenjem, a ako oružje samo prebrišemo to se naziva dijelomičnim čišćenjem.

Za održavanje i čišćenje pištolja preporučuje se upotreba opreme za čišćenje, koja je sastavni dio kompleta zajedno sa krpicom za čišćenje, specijalnim mazivom i uljem za pištolje, koje se može nabaviti kod specijalnih dostavljača. Nemojte previše podmazati. Pretjerano podmazivanje privući će prljavštinu, što može uzrokovati grešku u radu.